

SADRŽAJ

- Uvod
- Dio I
- FIKHSKA PRAVILA: NASTANAK I FUNKCIJA
- Glava I
- Nastanak i razvoj nauke o fikhskim pravilima
- Historijat nastanka nauke o fikhskim pravilima
- Period nastanka i formiranja
- Period razvoja nauke o fikhskim pravilima i pojava prvih djela iz te oblasti
Doprinos El-Merginanija razvoju nauke o fikhskim pravilima
- Razvoj nauke o fikhskim pravilima u pisanim djelima pravnika 7.-13. stoljeća po Hidžri
- Doba zrelosti i kodifikacije
- Glava II
- Pojam fikhskih pravila
- Definicija fikhskih pravila
- Fikhska pravila i šerijatsko pravna pravila
- Fikhska pravila i partikularne fikhske norme (davabit fikhijje)
- Fikhska pravila i usuli fikhska pravila
- Fikhska pravila i opće fikhske teorije
- Osnovne odlike fikhskog pravila
- Obuhvatanje ili sadržajnost
- Indiferentost (Apstraktnost)
- Precizno formuliranje
- Fikhska pravila i pravne norme
- Pozitivitet pravne norme
- Vrste pravnih normi
- Elementi pravne norme
- Glava III
- Metode konstruiranja fikhskih pravila
- 1. Vrste metoda konstruiranja fikhskih pravila
- El-istinbat — deduktivna metoda

- El-istikra' — induktivna metoda
- 2. Konstruiranje fikhskih pravila iz obavezujućih tekstova
- 3. Konstruiranje fikhskih pravila korištenjem analogije (kljas)
- 4. Konstruisanje fikhskih pravila korištenjem istishaba
- 5. Konstruiranje fikhskih pravila korištenjem istislaba
- Dio II
- OPĆA FIKHСКА PRAVILA
- Uvod
- Glava I
- Fikhсka pravila o motivima
- 1. Djela se prosuđuju prema namjerama - Pravni poslovi se prosuđuju prema namjerama subjekata
- 2. U ugovorima su mjerodavni motivi i značenja, a ne riječi i forme
- 3. Ko nelegalno pokuša ubrzati ostvarenje svoga prava, to pravo će mu biti uskraćeno - Ko pokuša ubrzati nešto prije određenog roka, to će mu biti zabranjeno
- 4. Ko se bude trudio da sam sebe opovrgne, trud će mu biti uzaludan
- 5. Mustehab je izbjeći razlike (Preporučeno je izbjegavati razilaženje)
- Glava II
- Fikhсka pravila o čvrstom uvjerenju
- 6. Ono što je sigurno ne može se poreći sumnjom
- 7. Ono što je više vjerovatno isto je kao ono u što smo sigurni
- 8. Većina je kao cjelina
- 9. Ono što je blizu nečemu uzima njegov propis
- 10. Pravilo je da stvar ostaje onakvom kakva je bila, sve dok se ne dokaže suprotno
- 11. Ono što od davnina postoji ostavit će se u istom stanju
- 12. U pogledu svega što tek treba postati, pravilo je njegovo nepostojanje
- 13. Pravilo je daje nešto novo nastalo u vremenu koje je najbliže sadašnjosti

- 14. Prosto sumnji se ne pridaje nikakva važnost
- 15. Nikakva izjava se ne može pripisati čovjeku koji šuti, ali je šutnja jednaka izjavi u okolnostima kada je izjava bila neophodna
- 16. Lakši je opstanak nego postati
- 17. U pravilu, sve korisne stvari su dopuštene
- GLAVA III
- Fikhska pravila o pravima i odgovornostima
- 18. Ljudskom pravu se daje prednost u odnosu na Božije pravo Njegovom voljom
- 19. Započeti ibadet se mora završiti
- 1) Dokazi šafijske pravne škole
- 2) Dokazi hanefijske i malikijske pravne škole
- 20. Pravo se ne gubi protekom vremena
- 21. Pravo koga se neko odrekao ne može se povratiti (kao što se nepostojeće ne vraća)
- 22. Uzurpator ne može polagati pravo na uzurpiranu imovinu
- 23. Počinilac je odgovoran
- 24. Lice koje posredno prouzrokuje štetu nije odgovorno ukoliko je djelovalo s namjerom
- 25. Kada se sastanu neposredno i posredno činjenje, prednost ima neposredno činjenje
- 26. Činjenje se pripisuje činiocu (neposrednom počinioocu) a ne naredbodavcu, pod uvjetom da počinilac nije bio pod prisilom
- 27. Šerijatsko opravdanje isključuje odgovornost
- 28. Prihvatit će se izjava pouzdanika ako se zakune da nije odgovoran
- 29. Profit slijedi odgovornost
- 30. Uz dobitak ide i gubitak
- 31. Za presteupe nerazumnih ne odgovara njihov vlasnik
- 32. Zamjena ima težinu zamijenjenog
- Glava IV
- Fikhska pravila o vlasništvu i ugovoru
- 33. Raspolaganje vlasništvom druge osobe je strogo zabranjeno

- 34. Ko postane vlasnik jedne stvari, postat će, također, vlasnikom i onog bez čega ta stvar ne može postojati
- 35. Pripadak slijedi glavnu stvar
- 36. Kod nedjeljivih stvari, ako se spomene (navede) samo jedan dio, isto je kao da je i cijela spomenuta (navedena)
- 37. Ono što je zabranjeno primati, zabranjeno je i drugom davati
- 38. U pravilu, sve što zasebno može biti predmet ugovora, može biti izuzeto iz ugovora
- 39. U pravilu je naknadno odobrenje kao prethodno ovlaštenje
- 40. Za svaki ugovor koji čovjek ima pravo u svoje ime sklopiti ima pravo opunomoćiti drugu osobu
- 41. Svaka nagodba je među muslimanima dopuštena, osim one koja zabranjuje ono što je dopušteno ili dopušta ono što je zabranjeno
- Predmet spora
- Predmet i posljedice nagodbe
- 42. Ono što je uz uvjet vezano, mora biti ispunjeno kada se dokaže ispunjenje (ostvarenje) uvjeta
- 43. Svaki uvjet koji je direktno suprotstavljen šerijatskoj normi ništavan
- Vrste uvjetovanja
- 44. Sve što zamjenjuje govor jeste kao govor
- Glava V
- Fikhska pravila o poteškoći i šteti
- 45. Poteškoća zahtijeva olakšicu
- 46. Poteškoća je dokinuta
- 47. Pokornost je ograničena (ljudskim) mogućnostima
- Nema obavezivanja onim što je nesnošljivo
- Obavezivanje je usklađeno s mogućnostima
- 48. Ono što se ne može obaviti ne isključuje ono što se može obaviti - nemoguće ne isključuje moguće
- 49. Kada situacija postane teška i bezizlazna, proširuje se broj rješenja

- 50. Nužda čini dopuštenim ono što je zabranjeno
- 51. Ono što se dopušta iz nužde svodi se na mjeru nužde
- 52. Potreba ima snagu nužde, kako javna tako i privatna
- 53. Što je s razlogom dopušteno prestaje biti dopušteno kada prestane razlog dopuštenja
- 54. Kada prođe/prestane zapreka, zabrana ponovo stupa na snagu
- 55. Šteta se mora otkloniti
- 56. Šteta se ne smije otklanjati istom štetom
- 57. Šteta se mora otkloniti u granicama mogućnosti
- 58. Veća šteta se otklanja manjom, odnosno od dva zla bira se manje
- 59. Dopušta se privatno oštećenje radi izbjegavanja javne štete
- 60. Otkloniti štetu je preče nego pridobiti korist
- Glava VI
- Fikhska pravila o dokazima
- 61. Dokaz pada na tužitelja, a prisega na tuženog
- 62 U pravilu, čovjek je prost od svake obaveze
- 63. Postojeće stanje može biti dokaz za odbacivanje optužbe, ali ne i za stjecanje prava
- 64. Dokaz služi da se njime dokaže ono što se protivi postojećem stanju, a zakletva služi za održavanje postojećeg stanja
- 65. Ono što je potvrđeno dokazom isto je kao potvrđeno viđenjem
- 66. Čovjek snosi odgovornost za svoje priznanje
- 67. Dokaz koji nije priznanje je prelazne naravi, a priznanje je dokaz koji ima ograničeno djelovanje
- 68. Ne uzima se u obzir opis jedne stvari koja je prisutna, a mjerodavan je opis kod stvari koja nije prisutna
- 69. U pravilu je vanjska okolnost dokaz kao izjava (govor)
- 70. Ne uzima se u obzir vanjska okolnost ako postoji izričito očitovanje

- 71. Nepoznavanje (pravnih) propisa na teritoriji islama) nije opravdanje
- 72. Sankcije iz domena hududa se otklanjaju uz postojanje sumnje
- Zaključci
- Izvori i literatura
- Sadržaj